

۳۷ - متفکرین اسلام کردهم می آیند

نقل از سالنامه معارف جعفری شماره ۲

فورردین ۱۳۴۱ صفحه ۳۰۱ الی ۳۱۷

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

«متفکرین اسلام گرد هم می آیند»

مقدمه هیأت تحریره سالنامه معارف جعفری

خوانندگان محترم کم و بیش نام و بعضی از خصوصیات مؤتمر اسلامی را شنیده و یا در مطبوعات دینی خوانده‌اند. هر سال در ماه رجب این کنگره بزرگ اسلامی در بیت المقدس تشکیل می‌گردد و عده‌ای از متفکرین اسلام از اقصی نقاط کشورهای اسلامی بمنظور همکاری در راه برطرف ساختن مشکلات جهان اسلام و تجدید سیادت جهانی این آئین مقدس در این پایگاه توحید گرد هم می‌آیند.

امسال نیز مانند سالهای گذشته بار دیگر مسلمین جهان شاهد چنین جنبش حیات بخشی بودند که از هر جهت نتایج شایانی در برداشت.

از آنجا که اطلاع از چگونگی این کنگره اسلامی و قطعنامه‌های مربوطه آن برای عموم مسلمانان ضرورت دارد از این رو بنا به تقاضای «هیأت مدیره نشریه معارف جعفری» دانشمندان معظم حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای حاج سید محمود طالقانی که امسال نیز شخصاً به عنوان نماینده مسلمین ایران در این کنگره شرکت نموده بودند یادداشتهای زیر را که حاوی تاریخچه اجمالی «المؤتمر الاسلامی العام» و «المؤتمر الاسلامی» و «المؤتمر العالم الاسلامی» و قطعنامه و نتایج مؤتمر اسلامی سال اخیر می‌باشد در اختیار این نشریه گذاردند. ما ضمن تشکر از معظم له امیدواریم که مسلمانان ایران نیز دوشادوش سایر برادران اسلامی خود در این گونه مسائل اساسی ابراز همکاری و همفکری نموده و توجه کافی مبذول دارند.

با توجه به دستورات صریح قرآن در مورد وحدت امت اسلامی و این که مسلمین همگی دارای اصول و معتقدات و دستورات مشترکی بوده و از نظر سیاسی باید خط مشی واحد و هدف مشترکی داشته باشند، گمان نمی‌رود که کسی دربارهٔ لزوم همکاری و همفکری در مسائل روز و حوادث عمومی مسلمین که مربوط به مصالح مشترک مسلمین می‌باشد تردید داشته و اقداماتی را که به این منظور انجام گرفته و می‌گیرد با بی‌اهمیتی تلقی نماید.

به خصوص در اوضاع و شرائطی که امروز در دنیا پیش آمده و صف‌بندیها از صورت کشوری و قومی به صورت مسلکها و عقیده‌های متضاد در آمده و مسلمانان روی اصول و مبانی قطعی که دارند نمی‌توانند در هیچ کدام از این صف‌بندیهای سیاسی شرکت نمایند.

بنابراین می‌توان گفت که اجتماع مسلمانان و تشکیل کنگره‌ها و انجمن‌های اسلامی به منظور شور و بررسی و اتخاذ تصمیم درباره مسائل ضروری که وابستگی کامل به مصلحت و حیات مسلمانان دارد خود یکی از تکالیف و وظائف دینی ما است و بر عموم مسلمانان بصیر فرض است که در این راه اقدامات اساسی به عمل آورده و در تشکیل و تأیید و همکاری و همفکری با چنین اجتماع و کنگره‌های اسلامی کوشش کنند.

البته اگر ما در انتظار آن باشیم که یک شورای عمومی اسلامی صد در صد صحیح و از هر جهت کامل تشکیل شود در این صورت باید برای همیشه در حال انتظار بسر ببریم.

بدیهی است که تأییدات معنوی و الهی از آن کسانی است که از سنت عمومی جهان آفرینش پیروی نموده و از منفی بافی و یأس و تنبلی دست شسته در راه مسائل حیاتی خود گام برداشته و یا لاقلاً در صدد انجام وظائف ضروری خود برآمده باشند.

منظور از این مقدمه کوتاه این بود که بدین وسیله توجه عمومی را به لزوم شرکت در مؤتمرات اسلامی جلب نموده و در ضمن پاسخ کسانی را که با نظر منفی به مؤتمرات اسلامی می‌نگرند داده باشیم باید از این گونه افراد پرسید.

اگر دزدی به خانه‌ای روی آورد صاحب خانه هم قدرت گلاویز شدن با دزد مسلح را ندارد آیا از فریاد زدن و کمک جستن هم باید خودداری کند و یکسره خانه را تسلیم او نماید؟ آری ملل مسلمان هر چه بیشتر باید گرد هم جمع و هم صدا شوند تا شاید صدای خود را به گوش ملل آزادمنش دنیا برسانند و در این اجتماعات باید از شرکت و کمک دولتهائی که در معرض سیاستهای روزند چشم پوشند، به خصوص شیعه در این ندهای حق خواهی و دفع ستم از

مسلمانان باید پیش قدم باشند تا تبلیغات سونی را که درباره آنهاشده که «شیعیان از صف مسلمانان جدا هستند» و روش زعماء اجتماعی چنان نمایانده که با دشمنان همکاری دارند از میان بردارند و عملاً "دعوت مسلمانان و دستور رسول اکرم را اجابت کنند. که فرمود: هر کس بانگ استغاثه مسلمانی را بشنود (یا للمسلمین) و اجابت نکند مسلمان نیست.

تاریخچه مؤتمر اسلامی

جمعیت‌هایی که نام آنها با کلمه «مؤتمر یعنی کنگره شروع می‌شود و جنبه اسلامی دارند سه جمعیت می‌باشد که فعلاً " دو جمعیت از آنها موجود می‌باشد.

«المؤتمر الاسلامی العام» که در سال ۱۳۵۰ هجری قمری در شهر مقدس «بیت المقدس» تشکیل و تأسیس شد و هدف این کنگره که طی یک قانون اساسی بیان شده بود عبارت از همکاری بین مسلمین و نشر فرهنگ اسلام و مقاومت در مقابل تبلیغات کیشیان و همچنین بنای مدارس به ویژه «جامعة المسجد الاقصی» بود.

«المؤتمر الاسلامی» که در سوم شعبان سال ۱۳۷۵ پس از طی مقدماتی قانون اساسی آن در قاهره تصویب گردید.

ولی اساس و شالوده آن از همان ذی الحجه ۱۳۷۴ در مکه به وسیله رئیس جمهوری مصر و پادشاه عربستان سعودی و فرماندار کل پاکستان که در مکه برای ادای مراسم حج گرد آمده بودند ریخته شد و در طرح نقشه‌ها و برنامه‌های اساسی آن عده‌ای از رجال و دانشمندان بزرگ اسلامی شرکت نمودند.

هم اکنون آقای انور السادات دبیر کل این کنگره اسلامی است و دبیرخانه آن در کنار دانشگاه الازهر مشغول به کار می‌باشد.

«المؤتمر العالم الاسلامی» که در سال ۱۳۶۸ هجری قمری در کراچی با حضور نمایندگان عده‌ای از کشورهای اسلامی طی مراسمی افتتاح گردید و دور دوم آن نیز در سال ۱۳۷۰ در همین شهر منعقد شد.

ولی این مؤتمر برخلاف دو مؤتمر اسلامی دیگر دیری نپائید که در اثر بعضی از حوادث و علل از بین رفت و نتوانست به مسئولیتها و وظائف خود جامه عمل بپوشاند. لازم به تذکر است که در سال ۱۳۷۱ هجری قمری نیز «مؤتمر شعوب المسلمین» در قاهره تأسیس گردید و چهار نفر نمایندگان ایران یعنی این جانب و آقایان حاج سید رضا موسوی زنجانی و حاج میرزا خلیل کمره‌ای و سید صدرالدین بلاغی شرکت داشتیم.^(۱)

۱ - آقای طالقانی در اواخر کتاب بسوی خدا می‌رویم درباره این انجمن و شرکتشان چنین می‌گویند که عیناً از کتاب مزبور نقل می‌گردد.

«چون انجمن شعوب المسلمین که در همین سال در کراچی تشکیل شد و در روزنامه‌ها و نشریات ایران تصمیمات این انجمن منتشر نگردید و درخواست تسهیل امر حج و الغاء خاوه سعودی از تصمیمات این انجمن در نظر بود راجع به آن شرحی نوشته شود. اینکه به این مختصر اکتفاء می‌گردد: این انجمن در تاریخ ۱۶ شعبان ۱۳۷۱ مطابق ۳۱/۲/۲۰ و ۱۰ مه ۱۹۵۲ از نمایندگان ملی تمام کشورهای اسلامی (غیر از قفقاز و افغانستان) تشکیل گردید. بیش از یک هفته صبح و عصر درباره مسائل عمومی اسلامی بحث شد، و سه شب را در میدان جهانگیر پارک کنفرانس عمومی تشکیل داد که در حدود ده هزار نفر در آن شرکت می‌نمودند و نمایندگان کشورهای اسلامی به زبان‌های مختلف نیات و تصمیمات خود را با خطابه‌های مهیج بیان می‌کردند، اصول و مقرراتی که بر آن تصمیم گرفتند و به تصویب رسید و با چند زبان منتشر گردید از این قرار است.

بسم الله الرحمن الرحيم

ما نمایندگان ملل اسلامی: با توجه به گذشته با عظمت و روزگار وحدت مسلمانان و آنچه از نیکی و عدالت و سلامت برای دنیای بشریت آوردند که بیگانگان خود به آن اعتراف دارند، و با توجه به مصائب و گرفتاری‌هایی که امروز بر مسلمانان در اثر تفرقه و نفاق وارد شده و موجب تسلط نیروهای بنیان‌کن استعماری گردیده به طوری که هر روز سطره‌های استبدادی آن‌ها به عنوان مختلف حقوق مسلمانان را پایمال می‌نماید و از طریق دسائس سیاسی و فشارهای اقتصادی و آشوب‌های اجتماعی ملل اسلامی را به زنجیر عبودیت می‌کشاند.

امروز که نیروهای بنیان‌کن استعماری با هم شاخ به شاخ شده، و نیروهای گوناگون شر و وسائل تخریبی خود را در کمین قرار داده و با تشکیل جمعیت‌ها و عناوین فریبنده مختلف مقاصد شوم خود را تأمین می‌نمایند، ما می‌خواهیم نیروهای خیری که در جهان اسلامت متمرکز نمائیم و آنچه از وسائل عدل و احسان در ملل و دول اسلامیت به وسیله یک جمعیت منظم، آماده و به کار اندازیم تا زنجیرهایی که دست و پای مسلمانان را بسته و آنها را از پیشرفت به سوی کمال باز داشته پاره شود: این هیأت جهانی اسلام بنام «منظمه، شعوب الاسلامیه» نامیده می‌شود، و خلاصه مقاصدش از قرار زیر است:

۱ - نخستین هدف این جمعیت آنست که عقاید اسلامی را در نفوس مسلمانان عموماً پابرجا سازد و به وسیله اخلاق فاضله و آماده ساختن وسائل زندگی از طریق هدایت روشن اسلام آن عقاید را رشد دهد.

۲ - آزاد نمودن ملل اسلامی از جهت سیاسی و اقتصادی از نفوذ بیگانگان و تمرکز نیروها و سرمایه‌های اسلامی برای خیر دول و ملل اسلامی.

۳ - بالا بردن سطح فکری و مادی و کفالت حقوق اجتماعی و سیاسی و کوشش برای اقامه و پابرجا نمودن عدالت اقتصادی میان مسلمانان مطابق اصول اسلامی و نشر تربیت صحیح، و حفظ از تفرقه و انحلال که پیوسته مانع پیشرفت آنها بوده تا جهان اسلام موقعیت لایق خود را در میان ملل دنیا احراز نماید.

۴ - توسعه تعلیم لغات مختلف در کشورهای اسلامی تا تفاهم بین مسلمانان آسان شود، و ترغیب برای تدریس لغت

* * *

«مؤتمر اسلامی العام» که کوششهای آن مدتی نیمه کاره مانده بود فعالیت سریع خود را مجدداً از سال ۱۳۷۳ در بیت المقدس مقرر مؤتمر آغاز کرد و در همین سال بود که دوره اول فعالیت جدید آن به وسیله اجتماع دهها نفر از نمایندگان کشورهای اسلامی در این شهر مقدس افتتاح گردید و یک دفتر دائمی برای اداره کارهای مربوط مؤتمر در این جلسه انتخاب و به تصویب رسید.

هیأت متخین از اشخاص برجسته‌ای مانند «سید قطب» و «محمد عبدالرحمن خلیفه» و «دکتر سعید رمضان» و «کامل الشریف» ترکیب یافته بود و آقای سعید رمضان نیز عنوان دبیر کل مؤتمر را به عهده داشت.

مجله سالیانه «المؤتمر الاسلامی» می‌نویسد:

باعث و عمده علت تأسیس این مؤتمر در مکه معظمه این بود که بدین وسیله زندگی مسلمین جهان طبق تعالیم و برنامه‌های اسلامی تنظیم گردد و اصول قدیمه و تعالیم صحیحه اسلام زندگی عموم مسلمین جهان را اداره کند و روابط مسلمین نقاط مختلف استحکام یابد و به طوری نیرومند شود که بتوانند در تأمین سعادت و صلح جهان و پیشرفت عالم زل حساسی را به دست آورند.

این کنگره اسلامی تأسیسات دینی متعددی در اطراف جهان از قبیل جنوب عربستان و اندونزی (در آسیا) و سومالی و جنوب سودان و کشور اوگاندا و غیره (در آفریقا) ساخته است که در پیشرفت هدف‌های اسلامی مؤتمر تأثیر بسزائی داشته. البته با توجه به فعالیت و تبلیغات دامنه دار مسیحیان و کیشیها در میان اهالی این مناطق و دوری آنان از مراکز علمی و فکری اسلامی ضرورت این تأسیسات اسلامی روشن می‌گردد.

* * *

قرآن چون لغت دینی مسلمانان است و بر هر مسلمانی فراگرفتن آن لازمست.

۵ - برای عملی نمودن دستور کریمه «وان هذه امتکم امة واحده و اناریکم فاتقون» - این جمعیت می‌کوشد، تا روابط ادبی و اقتصادی بین کشورهای اسلامی محکمتر و موجبات تفاهم و دوستی میان افراد و اجتماعات مسلمانان بیشتر گردد. و قرار شد مرکز این جمعیت در کراچی باشد و مجمع عمومی آن هر سال در یکی از کشورهای اسلامی تشکیل گردد.»

(کتاب به سوی خدا می‌رویم، با هم به حج می‌رویم، صفحه ۱۶۶ و ۱۶۸)

دوره دوم «المؤتمر الاسلامی العام» در سال ۱۳۷۵ در شهر دمشق با شرکت نمایندگان کشورهای اسلامی افتتاح شد و به نوبه خود نتایج درخشانی برای جهان اسلام داشت.

* * *

دوره سوم المؤتمر الاسلامی العام:

دوره سوم «المؤتمر الاسلامی العام» همین دوره‌ای بود که ما در ماه رجب امسال (۱۳۸۱) در آن شرکت داشتیم و نمایندگانی از کشورهای افریقائی جاد و اسامی کشور در آن شرکت کرده بودند.

کشورهای مزبور اکثراً مستقل شده و تعداد مسلمانان در آنها یا حائز اکثریت بوده و یا عده مورد توجهی را تشکیل می‌دهند و به طوری که از گزارشهای نمایندگان این کشورها به دست می‌آمد احتیاج مبرمی به کمک و همکاری ما دارند!

آری این کشورها که سالیان دراز حتی بعضی از آنها صدها سال در زنجیر استعمار بوده‌اند دست غارتگر استعمار با حقوق و هستی آنها را در این مدت طولانی ربوده و به یغما برده بود و مبلغین مسیحی که بزرگترین ابادی استعمارگران می‌باشند آن مناطق را میدان فعالیت و تبلیغات بی‌منازع خود قرار داده بودند اینک که استقلال و حق مشروع انسانی خود را باز یافته‌اند! لازمست از نظر مادی و معنوی به آنها مساعدت و کمک شود تا بتوانند در برابر فشارهای داخلی و خارجی به پای خود بایستند.

در این کنگره به جز نمایندگان کشورهای آسیائی سوریه، هند، عراق، یمن، عربستان سعودی، ترکیه، ایران، از کشورهای اروپائی نیز نماینده مسلمانان یوگوسلاوی حضور داشت. امسال مؤتمر اسلامی مهمترین دوره‌های خود را گذراند و از بیشتر کشورهای اسلامی به خصوص از کشورهای نو مسلمان آزاد شده افریقا بیش از هر جا شرکت کرده بودند. مردمی که از پشت چهره‌های نمکین و سیاه آنان نور ایمان و اخلاص می‌درخشید، کسانی که شب دی‌جور درازی را به سرآورده و چشم به افق روشن آزادی گشوده از بندهای معتقدات خرافاتی و استعمارها جسته بودند. این‌ها ارزش تعالیم حیات بخش اسلام را بیش از دیگران می‌دانند، سرچشمه ایمان از زبان عربی بلیغ آنها جاری بود، چه بسا بدون نوشته با بلاغت رسائی خطابه سرائی می‌نمودند. دیدن این‌ها یاد و چهره بلال حبشی را در خاطر ما زنده می‌کرد - همان

بلالی که آیات ایمان و بانگ تکبیر، او را چنان بالا بُرد که بر سفیدها و اشراف مغرور به رنگ او هام دنیا، نیز برتری داد.

دوشنبه ۲۳ رجب (به افق طهران) مطابق با ۱۱ دی ماه ۴۰ از طهران به قصد بیت المقدس پرواز نمودیم و پس از قریب دو ساعت در فرودگاه بیروت و بعد از چهار ساعت از آن جا به سوی عمان و بیت المقدس رهسپار شدیم تا روز ۲۶ رجب اجتماعات به معارف و گزارشها و بحث‌های چند نفری در سالن تنفس سر میز غذا می‌گذشت صبح چهارشنبه ۲۶ رجب (به افق فلسطین) شب مبعث یا لیلۃ الاسری (از نظر دیگر مسلمانان) اولین جلسه تشکیل شد برنامه معرفی همه وفود به یکدیگر با عنوان و سمت و معرفی رؤساء وفود (که از وفد ایران این خدمتگزار را معرفی کردند) و نامه‌ها و تلگرافات پایان یافت از طرف وفد ایران پیام بعضی از علما و مراجع بزرگ و جمعیت‌های دینی قرائت شد در همین جلسه ترتیب جلسات رسمی تا روز سه‌شنبه اعلام گردید. هر روز سه جلسه - از صبح تا یک بعد از ظهر - بعد از نماز و صرف غذا تا مغرب، بعد از نماز و صرف غذا و استراحت تا پاسی از شب برگزار شد، جلسه عصر چهارشنبه با خطابه افتتاحیه ملک حسین پادشاه هاشمی آغاز گردید و رؤسای وفود هر یک در مدت ۵ تا ده دقیقه خطابه‌ای ایراد کردند که به وسیلهٔ رادیو پخش می‌شد. در این جلسه نیز نمایندگان، پیام سلاطین و زعماء و سران جمعیت‌های اسلامی را در تأیید مؤتمر ابلاغ کردند.

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

تعداد و اسامی نمایندگان

در دورهٔ سوّم مؤتمر (امسال) بالغ بر صد نفر نماینده از قریب ۲۸ کشور شرکت داشت و نمایندگان ایران ۹ نفر بودند که در یادداشت پهلوی کپی شده مؤتمر چنین آمده است.

- ۱ - جناب استاد آیه الله محمود طالقانی
- ۲ - دکتر محسن - رئیس محکمه استیناف در تهران
- ۳ - آقای علی اکبر تشید مشاور حقوقی
- ۴ - آقای محمد خاور - قاضی
- ۵ - جناب شیخ جلال الدین راثی فانی واعظ
- ۶ - دکتر - عباس مهاجرانی

۷ - آقای محمد رضا صالحی

۸ - شیخ یحیی نوری

۹ - آقای محمد تقی سبط.

جلسات مؤتمر

کنگره امسال در طی ۱۱ جلسه برگزار گردید که در جلسه اول ریاست جلسه به عهده علامه مراکشی سید عبدالرحمن الدکالی و معاونت آن به عهده علامه نیچریه ای «شیخ آدم عبدالله آلودی» بود.

البته در این جلسات سعی شده بود که از هر کشوری یک بار برای ریاست جلسه و یا معاونت استفاده نمود تا همه در آن سهیم باشند.

در جلسه ششم افتخار ریاست جلسه به من موكول شد و معاونت من با آقای ابراهیم شیخ احمد صومالی بود و من سخنرانی خود را به طور مختصر در یکی از جلسات ایراد نمودم که به منظور اختصار از نقل آن در این جا خودداری می شود.

دیگر از برنامه های مؤتمر بازدید خطوط دفاعی بود که در فاصله های نزدیک استحکامات و سنگرهای است که در آن افسران و سربازان مرابط اسلامی شب و روز در زمستان و تابستان مراقبت می کنند و با فاصله چند قدم با سربازان اسرائیل روبرو هستند، اینجاها مراکز اصطکاک دو نیرو و قدرت است که با اندک غفلت و صفر یک گلوله ای به صورت آتش و خون در می آید و ممکن است دنیا را به سوی جنگ بکشاند، یک قسمت این سنگرها بالا و در میان بارو برجهای قلعه شهر قدیم بیت المقدس است، قسمت دیگر در امتداد خطوط تقسیم شده در سرزمین ها و دهات واقع در طرف شمال و جنوب شهر می باشند که در بعضی از نواحی دهات بلکه خانه ها به دو قسمت تقسیم شده.

قطعنامه مؤتمر

مؤتمر در پایان جلسات خود پس از بررسی های لازم قطعنامه مفصلی در مورد مسائل اساسی و مهم جهان اسلام صادر نمود که ذیلاً قسمتی از آن ها به طور اختصار از نظر خوانندگان محترم می گذرد.

۱ - سخت‌ترین مشکلات اسلام در برابر انواع بی‌بند و باری و فساد و بی‌ایمانی، پوشیده ماندن و عدم تمیز چهره واقعی اسلام در میان این همه تبلیغات گوناگون و اوضاع در هم و برهمی است که مسلمانان را در بیشتر ممالک فراگرفته است.

آن چه که ما اکنون بدان کمال احتیاج را داریم این است که باید با تمام وسائل تبلیغاتی کوشید تا چهره واقعی اسلام را دور از هرگونه آلودگی و جمود و خرافات در این میان آشکار و معرفی گردد و در این راه از جدیدترین وسائل تبلیغی استفاده نمود.

۲ - در رأس تمام مسائل اساسی جهان اسلام موضوع عدالت اجتماعی قرار گرفته که در بیشتر کشورهای اسلامی مفقود و یا به صورت ناقص می‌باشد مظالم بقدری شایع شده که حتی آن را به صورت تهمتی به خود اسلام بسته‌اند. در صورتی که اسلام از این مظالم و اصحاب ظلم و مبلغین چنین نسبت‌های ناروا بیزار است!

تا این جا که دشمنان علنی و زیر پرده‌ای اسلام جری شده وزیر ماسک عدالت و آزادی و مساوات می‌خواهند باقی مانده پایگاه‌های آنان را که ضامن موجودیت آنها است بر بایند.

مسلمانان هیچگاه احتیاجی پذیرفتن راه و رسم اجنبی که در میان آن‌ها عدالت اجتماعی را برقرار سازد ندارند قرآن کتاب آسمانی اسلام و روش پیغمبر اکرمشان همواره سرچشمه انقلاب و نهضت بر علیه بیدادگری و یا غیگری بوده است!

بدیهی است که اگر حکومت‌های اسلامی به تحکیم مبادی عدالت اجتماعی همت نگمارند و ندای مبلغین اسلام در کمال قدرت و امانت و روشنی بلند نگردد خوف آن می‌رود که این طوفان سهمگین همه ما را فراگیرد و هرگز این اوضاع نابسامان ما نخواهد توانست جلو آن را بگیرد.

۳ - موجب کمال تأسف است بلوک غرب که خود را به عنوان نگهبان و مدافع آزادی قلمداد می‌کند و جهان خود را جهان آزاد می‌نامد هم چنان سیاست استعماری خود را در کشورها و بلاد اسلامی دنبال می‌کند.

امروز که صدای مبلغین اسلام بلند است و مسلمانان را با تمام نیرو برای همکاری دعوت می‌کنند در مقابل، جز ادامه روح استعمارگری و کینه‌توزی و تغییر و منع تاریخ مسلمین چیزی دیده نمی‌شود.

نمایندگان جهان اسلام که مکرر تلخیه‌های این حقیقت را چشیده‌اند ناگزیر دول و بلوک

غرب را متذکر می‌شوند که دنبال نمودن این سیاست خصمانه و تجاوزکارانه، خود بهترین دلیل و دست آویز کمونیسم بین‌المللی در کشورهای ما می‌باشد و این آزادی که از آن دم می‌زنند نه تنها با روش آنان سازگار نیست اصولاً" موجب سستی و ضعف آزادی است.

* * *

مبادی عمومی

۱ - مؤتمر مقرر می‌دارد که قضیه فلسطین یک واقعه عمومی اسلامی و مربوط به عموم مسلمانان است و در میان سایر مسائل اسلامی در درجه اول قرار دارد.

۲ - مؤتمر تأکید می‌کند که تجاوز یهود به خاک فلسطین به ناحق است و این تجاوز در حقیقت تجاوز به حقوق عمومی مسلمانان محسوب می‌شود و بر هر مسلمانی فرض است که متجاوز را به جای خود بنشانند و باطل را از بین ببرند.

* * *

مؤتمر اسلامی، دولتهای عربی را می‌خواند تا خط مشی واحدی که شامل شئون سیاسی و اقتصادی و نظامی باشد اتخاذ نمایند تا فلسطین را نجات دهند و این قضیه را از راه سازمانهای بین‌المللی دنبال کنند.

مؤتمر به حکومتهای عربی و اسلامی توصیه می‌کند که نقشه‌ها و بند و بستهایی که در سازمان‌های بین‌المللی برای تصفیه قضیه فلسطین در جریان است از میان ببرند و باید این قضیه از نظر خود آنها حل شود به حکومتهای عربی توصیه می‌کند که در تمام مناطق سیاسی نمایندگان خود را بفرستند تا در قضا با کاملاً" هوشیار باشند.

مؤتمر به دفتر دائمی خود توصیه می‌کند که نماینده کافی به آفریقا گسیل دهد تا از نزدیک فعالیتهای صهیونی را در آن مناطق به دقت بررسی نماید و روشی برای مبارزه با آن اتخاذ کند و قضیه فلسطین را شرح دهد و از دول افریقائی که در این مورد پشتیبانی کرده‌اند تشکر نماید. مؤتمر هر گفتگویی را در میان دول عربی و اسرائیل طرد می‌کند و اعلام می‌دارد که تمام ملل اسلامی از هر گونه شناسائی و یا ارتباط با اسرائیل خودداری نمایند.

و در مورد پناهندگان، مؤتمر مقرر می‌دارد که حل این موضوع منوط به حل قضیه فلسطین است و مؤتمر مخالفت هر دولتی را در مورد نصب یک قیم (نگهبان) بر املاک پناهندگان

عرب واقع در منطقه تصرف شده طرد می‌کند و معتقد است که باید عایدات آن به جای کمک‌های دول دیگر به مصرف رفاہ پناهندگان برسد.

باز مؤتمر حکومت‌های عربی را توصیه می‌کند که عنایت بیشتری در مورد شتون بهداشتی و فرهنگی و معاش پناهندگان مبذول دارند و از مساعدات آنان برای نجات وطن خودشان دریغ ننمایند.

مؤتمر دول اسلامی را می‌خواند که از نفوذ اقتصادی اسرائیل جلوگیری نمایند و تأکید می‌کند که آزادی کشتی‌رانی اسرائیل در خلیج عقبه خطر بزرگی برای مسلمانان در بردارد. مؤتمر وجود نیروهای نظامی بیگانه را خطری برای فلسطین می‌بیند و باید کوشش شود تا این نیروها کنار روند.

مؤتمر امیدوار است که حکومت‌های عربی تبلیغات و ناسزاگویی را نسبت به یکدیگر متوقف سازند زیرا این روش به زیان همه و به زیان قضیه فلسطین تمام خواهد شد.

قضیه الجزائر

مؤتمر حق استقلال کامل سرزمین «الجزائر» را عموماً و خصوصاً قسمت صحرا را تأکید می‌کند و از وضع سیاست حکومت فرانسه و از اعمال ضدانسانی آن بیزاری می‌جوید.

مؤتمر حکومت‌هایی را که حکومت الجزائر را به رسمیت نشاخته‌اند می‌خواند که به شناسائی کامل آن مبادرت نمایند و از دفتر دائمی مؤتمر می‌خواهد که با این دولتها به منظور تحقق بخشیدن به این مطلب ارتباطاتی برقرار سازد. حکومت‌های عربی باید بر مقرری خود در مورد الجزایر بیافزایند تا این حکومت بتواند به این مبارزه مقدس ادامه دهد.

و اگر فرانسه بیش از این از شناختن کامل حق الجزائر سرباز زند دولت‌های اسلامی با او رابطه سیاسی و اقتصادی خود را قطع نمایند و اعلام می‌دارد که جوانان مسلمان جهان اسلام، خود را برای ورود در صف مجاهدین الجزایر آماده سازند و دفتر دائمی مؤتمر موظف است که در این باره با حکومت الجزائر در تماس باشد و به دول اسلامی توصیه می‌کند که برای آزادی سران الجزائر از کوشش دریغ ننمایند و درود خود را بر حکومت الجزایر و بر مردم

مجاهد و سران و ارواح شهداء آن می‌فرستد.

همکاری و تضامن اجتماعی

- ۱ - مؤتمر اسلامی سران دول اسلامی را دعوت می‌کند که در راه خدمت به اسلام و اقامه احکام و حدود اسلامی بر همکاری و تضامن مبادرت نمایند.
- ۲ - توصیه می‌کند: که سیاست‌های خارجی خود را بر طبق مصالح اسلامی منظم نمایند.
- ۳ - دول اسلامی اختلافات خود را از طریق و داد و مسالمت حل و فصل نمایند.
- ۴ - مؤتمر معتقد است که از مهمترین عوامل همکاری و تضامن بین دول اسلامی سوق دادن جوانان و نسل جدید به تربیت و تعالیم صحیح اسلامی است و دولت‌ها را دعوت می‌کند که برای تحقق بخشیدن به این هدف اساسی به ایجاد همکاری فرهنگی مبادرت نمایند.
- ۵ - مؤتمر لازم می‌داند که ملل و دول اسلامی مجامعی برای تدریس علوم اسلامی و به منظور تقریب مذاهب اسلامی و تعلیم نظامات اجتماعی و سیاسی اسلامی در بلاد مختلف براساس صحیح تأسیس گردد.

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

کشمیر

مؤتمر درباره حق مسلمانان کشمیر تأکید می‌کند که باید مقررات خود را با آزادی به دست گیرند و بر حکومت هند اعتراض می‌نماید که چرا مقررات سازمان ملل متحد را در مدت ۱۳ سال محترم نمی‌شمارد و اجراء نمی‌نماید و در مورد سرنوشت کشمیر به آراء عمومی مراجعه نمی‌کند.

مؤتمر پیشنهادات مجامع مشورتی پیرو کشمیر آزاد را تأیید می‌کند و خواهان آزادی شیخ محمد عبدالله نخست وزیر سابق و زندانی کنونی کشمیر اشغال شده است.

درباره آفریقا

مؤتمر پس از رسیدگی به وضع آفریقا و نقشی که این قاره در آینده اسلام دارد مقررات زیر را اتخاذ نمود:

- ۱ - اعزام نمایندگان از رجال مؤتمر به حجاز و عراق و کویت و سوریه و قطر و بحرین و ایران تا مقررات مؤتمر را به خصوص آنچه درباره آفریقا است به مسلمین ابلاغ نمایند.
- ۲ - به حکومت‌های اسلامی که در دول آفریقائی نماینده سیاسی ندارند توصیه می‌کند که نمایندگان خود را اعزام دارند تا بدین وسیله در قضایای اسلامی با دول آفریقائی همکاری نمایند.
- ۳ - مؤتمر به دفتر دائمی خود توصیه می‌کند که به منظور احداث صندوق تعاونی برای قرض بدون ربح فعالیت لازم بنماید تا به مصرف پیشرفت امور اقتصادی دولت‌های آفریقائی استقلال یافته برسد و نیز به صاحبان شرکتها از مسلمین توصیه می‌نماید که با دول مزبور روابط بازرگانی و اقتصادی برقرار سازند.
- ۴ - مؤتمر ترغیب می‌کند که دول اسلامی عده‌ای از دانشمندان و استادان فنی را در رشته‌های مختلف علوم به منظور پیشرفت فرهنگ آفریقا بدانجا گسیل دارند.
- ۵ - باید دول اسلامی را به حقیقت اوضاع مسلمین آفریقائی آگاه ساخت و مراکز تبلیغاتی اسلامی در آفریقا تأسیس نمود.
- ۶ - مؤتمر به دفتر دائمی توصیه می‌نماید که به ترجمه و نشر قرآن کریم و کتب اسلامی به زبانهای محلی آفریقائی همت گمارد.
- ۷ - مؤتمر اسلامی دسیسه‌های استعماری را که می‌خواهد میان دول اسلامی استقلال یافته آفریقائی اختلاف ایجاد نماید شدیداً نکوهش می‌کند و برای از بین بردن آن به مسلمین خدمتگزار مخلص اعتماد می‌نماید.